LAUSUNTO

Helsinki 13.11.2026

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNTA

Viite: U 51/2025 vp

Asia: Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin pelastuspalvelumekanismista ja unionin tuesta terveysuhkiin varautumista ja reagointia varten sekä päätöksen N:o 1313/2013/EU (unionin pelastuspalvelumekanismi) kumoamisesta

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry on valtakunnallisten sosiaali- ja terveysjärjestöjen kattojärjestö. SOSTE on sosiaali- ja terveyspoliittinen vaikuttaja ja asiantuntijajärjestö, joka rakentaa sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edellytyksiä yhteistyössä jäsenyhteisöjensä kanssa. SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n varsinaisina jäseninä on yli 240 valtakunnallista sosiaali- ja terveysalan järjestöä ja yhteistyöjäseninä yli 70 muuta sosiaali- ja terveysalan toimijaa.

Lisätietoja: edunvalvontapäällikkö Anne Perälahti, anne.peralahti@soste.fi, 050 411 1734

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

Vertti Kiukas
pääsihteeri

SOSTEN LAUSUNTO

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta.

SOSTE kannattaa esityksen tavoitteita vahvistaa väestön suojaa ja parantaa avun saatavuutta kriisitilanteissa.

SOSTE korostaa, että haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten, kuten vammaisten henkilöiden, ikääntyneiden ja pitkäaikaissairaiden, tarpeet on huomioitava konkreettisesti varautumissuunnitelmissa ja kriisitoimissa. Erityistä huomiota tulee kiinnittää kriisiviestinnän saavutettavuuteen, avun yhdenvertaiseen saatavuuteen sekä välttämättömien sosiaali- ja terveyspalvelujen ja lääkehoidon jatkuvuuteen.

SOSTE korostaa sosiaali- ja terveysjärjestöjen roolia varautumisen ja kriisinkestävyyden vahvistamisessa. Järjestöt tavoittavat haavoittuvassa asemassa olevia ihmisiä, tunnistavat heidän erityistarpeitaan sekä tarjoavat tukea ja välittävät tietoa ihmisten arjesta viranomaisille. Järjestöjen asiantuntemus, viestintäkanavat ja vapaaehtoistoiminta tulee ottaa järjestelmällisesti mukaan varautumisen suunnitteluun, harjoitteluun ja kriisitoimiin. Tämä edellyttää sovittuja yhteistyökäytäntöjä sekä riittävää tukea ja koulutusta.

Järjestöjen rahoitukseen kohdistuvat leikkaukset uhkaavat heikentää niiden mahdollisuuksia ylläpitää auttamistyötä, koordinoida vapaaehtoistoimintaa ja tukea ihmisiä kriiseissä. Järjestöjen toimintaedellytysten heikentyminen voi siten heikentää koko yhteiskunnan kykyä varautua kriiseihin ja selviytyä niistä.